

Nivalan kaupunki Korvaavan/mukautetun työn malli

Yhteistoimintaein 7.12.2023
Henkilöstöjaos 11.12.2023

Sisällys

1.	Mitä on korvaava/mukautettu työ?	3
2.	Korvaavan/mukautetun työn hyödyt	4
3.	Korvaavan/mukautetun työn käytännöt Nivalan kaupungilla	5
3.1	Korvaavan/mukautetun työn kesto ja kirjaaminen Nivalan kaupungilla	5
3.2	Korvaavan/mukautetun työn eteneminen Nivalan kaupungilla	5
3.3	Korvaavan/mukautetun työn mahdollistavat tilanteet	6
3.4	Esteet korvaavalle/mukautetulle työlle	6
4.	Korvaavassa/mukautetussa työssä huomioitavat asiat	7
4.1	Etätyökäytännöt korvaavassa/mukautetussa työssä	7
4.2	KVTES palkkausmääräykset korvaavassa/mukautetussa työssä	7
4.3	Korvaava/mukautettu työ poikkeustilanteissa	7
4.3.1	Sairauslomalta paluu	7
4.3.2	Korvaavan/mukautetun työn tarve osa-aikaisesti	7
4.3.3	Sairaalan lapsen hoito	7

1. Mitä on korvaava/mukautettu työ?

Nivalan kaupunki haluaa tukea henkilöstön työhyvinvointia, osaamisen vahvistamista ja uudistamista tarjoamalla mahdollisuuden voimaantua työssä perinteisen sairausloman sijaan.

Korvaavalla tai mukautetulla työllä tarkoitetaan sitä, että kun työntekijä on estynyt sairauden, raskauden tai tapaturman vuoksi tekemästä vakiintunutta tai työsopimuksen mukaisia tavallisia töitään, henkilö kykenee terveyttään vaarantamatta tai sitä edistäen tekemään väliaikaisesti omaa työtä muokattuna tai jotakin muuta työtä omalle työnantajalleen tai kehittämään omaa osaamistaan tai työskentelytapojaan sairausloman sijasta.

Korvaavaa tai mukautettua työtä käytetään eri tilanteissa kuin Kelan osasairauspäivärahaa tai Kevan ammatillista kuntoutusta. Periaatteena, että mitä vähemmän ja mitä lyhemmän aikaa sairaus heikentää työkykyä, sitä parempi vaihtoehto korvaava tai mukautettu työ on.

Korvaavaa tai mukautettua työtä tekeväälle taataan mahdollisuus säilyä täysipainoisena työyhteisön jäsenenä ja pysyä ajan tasalla työyhteisön tilanteesta ja kehityksestä. Korvaava tai mukautettu työ on mahdollisuus vahvistaa omaa osaamista tai siirtää osaamista toisiin työyksiköihin. Henkilö säilyttää normaalin palkkansa ja työsuhde-edut korvaavan/mukautetun työn aikana.

Korvaavan/mukautetun työn toimintamallissa on tavoite siirtyä sairauskeskeisestä ajattelusta työkykykeskeiseen ajatteluun. Tällä halutaan myös tehdä hyväksytyksi se, että työkyvyssä ja jaksamisessa on eri syistä johtuvaa vaihtelua ja myös osittainen työpanos on hyväksyttävää. Tärkeintä on voida joustaa puolin ja toisin; työnantaja mahdollistaa määrääjäksi sen, että työntekijä voi tehdä työkykynsä mukaan rajattuja työtehtäviä.

Korvaavan työn määrittely	
Milloin?	1) Ohimenevä, viikoissa paraneva sairaus 2) Lyhyen sairauspoissaolon jälkeen tai asemasta
Mitä työtä tehdään?	Mahdollisuuksien mukaan normaalit työtehtävät, 100 % työaika Myös muu työ, oma työ muokattuna, koulutus, etätyö, perehdyttäminen
Miten kauan?	Väliaikainen muutos 1 pvä - x kk
Työsopimus	Toimitaan yleensä voimassaolevan työsopimuksen puitteissa
Palkka	Normaali palkka
Vastuutaho	Työnantaja

Lähde: Markkula, Koskinen & Virta, 2009

Kuvio 1: Korvaavan työn määrittely (Keva)

Perusopetus	Kotihoito	Kiinteistöpalvelut	Varhaiskasvatus
- Tuntisuunnitelmien tekeminen - Kokeiden korjaaminen - Juhlien suunnittelu/järjestely - Hallinnolliset tehtävät (esim. rehtorin tehtäviä) - Resurssiopettajan tehtävät - Opetustuntien muokkaaminen, esim. muiden kuin oman luokan tunnit pois, liikuntatunnit pois - Keskittyminen yhteistyöhön/yhteistyön kehittämiseen yhteistyötahojen kuten lastensuojelun kanssa - Perehdytys, ohjaustehtävät, mentorointi - Koulutukset, osaamisen päivittäminen ja kehittäminen	- Toimistotehtävät, hallinnolliset tehtävät - Fyysisesti kuormittavien työtehtävien vähentäminen - Järjestelytehtävät, inventaario, suunnittelu - Ohjeiden päivittäminen - Asiakasmateriaalien tekeminen - Siirtyminen toiselle osastolle/toisiin tehtäviin - Perehdytys, ohjaustehtävät - Koulutukset, osaamisen päivittäminen ja kehittäminen (esim. LOVE-tentti ym.)	- Toimistotehtävät, hallinnolliset tehtävät (esimiehellä, esimiehen avustaminen) - Ohjeiden päivittäminen (esim. työohjeet, turvallisuusohjeet) - Työtehtävien keventäminen tai muokkaaminen (esim. Enemmän koneilla tehtäviä työtehtäviä, märkätyön vähentäminen) - Perehdytys, ohjaustehtävät - Korvaavat tehtävät muilla toimialoilla (esim. päiväkodissa siivoamassa oleva auttaa päiväkodissa ruokailuissa) - Koulutukset, osaamisen päivittäminen ja kehittäminen	- Varhaiskasvatuskeskustelut, varhaiskasvatussuunnitelmat - Suunnittelutyö - Hallinnolliset tehtävät, esimiehen apuna - Ohjeiden ym. päivittäminen (esim. turvallisuusohjeet, askartelu/lasten tehtävien materiaalit) - Fyysisesti kuormittavat työtehtävät pois - Siirtyminen pienten lasten ryhmästä esim. esiopetusryhmään, avoimeen/kerhotoimintaan - Avustaminen keveämmässä työtehtävissä kiertäen eri ryhmissä - Järjestämistehtävät - Perehdytys, ohjaustehtävät - Keskittyminen yhteistyöhön/yhteistyön kehittämiseen yhteistyötahojen kuten lastensuojelun kanssa - Koulutukset, osaamisen päivittäminen ja kehittäminen
Eira Perusopetus Sipoo	Jenni Kotihoito Siun Sote	Jaana Kiinteistöpalvelut Kouvola	Maarit Varhaiskasvatus Vantaa

Kuvio 2: Korvaavan/mukautetun työn esimerkkejä eri toimialoilla (Keva)

2. Korvaavan/mukautetun työn hyödyt

Parhaimmillaan korvaava tai mukautettu työ tukee työntekijän työkykyä, motivaatiota ja osaamista. Korvaava tai mukautettu työ on erinomainen mahdollisuus esim. raskauden aikana, jolloin henkilö voi siirtyä korvaavaan tai mukautettuun työhön silloin kun työ on fyysisesti raskasta tai työssä on terveystta vaarantavia altisteita.

Korvaavan/mukautetun työn hyödyt:

- Vahvistaa työntekijän työhyvinvointia, edistää työssä jaksamista sekä tukee töihin paluuta sairauslomalta
- Työkyvyttömyyden vähentyminen – sairauspoissaolokustannusten vähentyminen
- Työntekijä saa palkkaa
- Sairauspäivärahopäivät eivät vähene
- Mahdollisuus tehdä työtä rajoitteesta huolimatta
- Mahdollisestaan työntekijöiden työskentely turvallisesti ja terveellisesti
- Työkyvyn heikentyminen voidaan tunnistaa ajoissa -> toipumista voidaan edistää aiemmin
- Henkilöstön osaaminen ja työhyvinvointi vahvistuvat

3. Korvaavan/mukautetun työn käytännöt Nivalan kaupungilla

Aloite korvaavan tai mukautetun työn aloittamiseen voi tulla joko työnantajalta tai työterveyshuollosta. Työntekijä käy yhdessä esihenkilönsä kanssa keskustelun korvaavasta tai mukautetusta työstä; mitä työtehtäviä se voisi pitää sisällään, mitkä ovat työntekijän toiveet korvaavalle/mukautetulle työlle ja miten korvaava/mukautettu työ käytännössä toteutetaan. Mukautetut työtehtävät voivat ylittää toimialojen rajat. Työn luonteen salliessa korvaavaa tai mukautettua työtä voi tehdä myös etätöyönä. Esimerkiksi pienen flunssan aikana etätöy on hyvä työskentelytapa. Korvaavaa/mukautettua työtä muokataan henkilön työkyvyn, osaamisen ja koulutuksen mukaan. Kyseeseen voi tulla myös työ, joka ei välttämättä vastaa täysin osaamista tai koulutusta, mutta joka tukee kuntoutumista ja paluuta omaan tehtäviin. Korvaava/mukautettu työ tulee olla yhdenvertaisesti mahdollista kaikille työntekijöille työn luonteen salliessa sen. Työntekijää kannustetaan miettimään ja ehdottamaan itse ratkaisuja korvaaviksi/mukautetuiksi työtehtäviksi. Korvaavan/mukautetun työn tekeminen on kuitenkin aina työntekijälle vapaaehtoista.

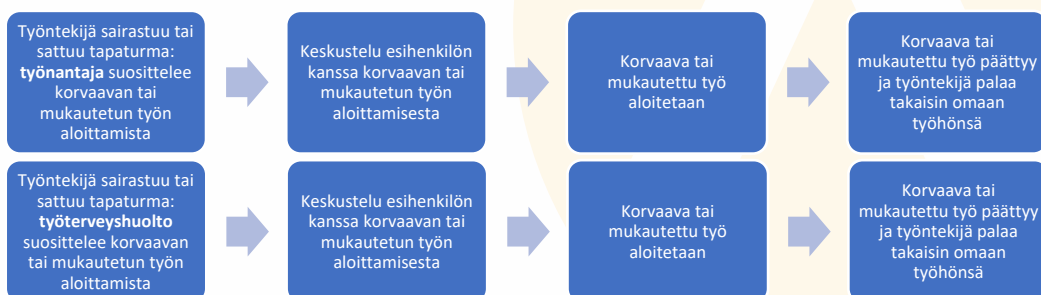
Työnantajana Nivalan kaupunki vastaa toimintamallista ja esihenkilö tekee aina lopullisen päätöksen korvaavasta tai mukautetusta työstä työntekijän suostumuksella. Tarvittaessa voidaan pyytää työterveyslääkärin kannanottoa. Korvaava tai mukautettu työ ei saa missään tilanteessa heikentää työntekijän toipumista ja työ- ja toimintakykyä. Jos työntekijä siirtyy töihin toiseen työyksikköön, työnjohdollinen esihenkilövastuu on kyseisen työyksikön esihenkilöllä. Sekä työntekijä että esihenkilö seuraavat työntekijän työkykyä ja työssä selviytymistä sekä keskustelevat siitä. Mikäli on epäselvää, heikentääkö työ työntekijän toipumista, voidaan työterveyshuoltoa konsultoida asiassa.

3.1 Korvaavan/mukautetun työn kesto ja kirjaaminen Nivalan kaupungilla

Korvaavan/mukautetun työn kesto Nivalan kaupungilla on 1 pv - 8 viikkoa. Työaika ei muutu korvaavassa/mukautetussa työssä. Poikkeuksena raskauden takia tehty korvaava/mukautettu työ. Korvaava/mukautettu työ kirjataan Personec F-Ess -järjestelmään.

3.2 Korvaavan/mukautetun työn eteneminen Nivalan kaupungilla

Aloite korvaavan/mukautetun työn tekemiseen voi tulla joko työnantajalta tai työterveyshuollosta. Aloitteen jälkeen vaiheet ovat samat molemmissa tilanteissa.

Kuvio 2: Korvaavan tai mukautetun työn eteneminen Nivalan kaupungilla

3.3 Korvaavan/mukautetun työn mahdollistavat tilanteet

Korvaavaa tai mukautettua työtä voidaan toteuttaa, jos

- sairaus ei ole tarttuva eikä vaaranna työhygieniää korvaavassa tai mukautetussa työssä
- sairaus tai vamma on luonteeltaan sellainen, ettei korvaava tai mukautettu työ sitä pahenna tai hidasta toipumista
- sairaus tai vamma ilmenee siten, että se haittaa työn tekemistä vain osittain (haitta on riippuvainen esim. työasunnoista, siitä mitä raajoja työn tekemisessä on käytettävä, millaista fyysistä voimaa tai muuta toimintakykyä työn tekeminen edellytetään, tai millaisia psyykkisen tai sosiaalisen toimintakyvyn vaateita työ sisältää)

3.4 Esteet korvaavalle/mukautetulle työlle

Korvaavaa tai mukautettua työtä ei toteuteta, jos

- sairauden tai vamman hoito vaatii sairaalaolosuhteita tai henkilön fyysinen/psyykinen rasitus on ehdottomasti kielletty
- sairaus, mikä estää minkä tahansa työn tekemisen
- sairauden tai vamman lääkitys vaatii poissaolon
- työn tekeminen vaarantaa oman, työkavereiden tai asiakkaiden turvallisuuden

4. Korvaavassa/mukautetussa työssä huomioitavat asiat

4.1 Etätyökäytännöt korvaavassa/mukautetussa työssä

Etätyökäytäntöjä ohjaa Nivalan kaupungin etätyöohje, mutta etätyötä voidaan soveltaa hieman eri perusteiden korvaavassa/mukautetussa työssä. Esimerkiksi jos työntekijällä on liikkumiseen liittyvien haasteiden takia vaikeaa saapua fyysisesti työpaikalle, etätyö on sopiva tapa tehdä korvaavaa tai mukautettua työtä.

4.2 KVTES palkkausmääräykset korvaavassa/mukautetussa työssä

KVTES 2.luku 9§ 1.mom kohta 6 sekä 10§ määrittelee palkkauksen suhteen seuraavasti: Jos tehtävien vaativuus olennaisesti muuttuu vähintään **kahden viikon** ajaksi, tehtäväkohtainen palkka tarkistetaan, jos se ei vastaa muuttuneita tehtäviä. Palkan tarkistamisajankohdat ovat: a) tehtävien muutosajankohdasta lukien, jos uusi tehtäväkohtainen palkka on korkeampi ja b) kahdeksan viikon kuluttua tehtävien muutoksesta, jos uusi tehtäväkohtainen palkka on alempi.

4.3 Korvaava/mukautettu työ poikkeustilanteissa

4.3.1 Sairauslomalta paluu

Työntekijän sairausloma voidaan keskeyttää, mikäli työterveyshuollon arvion mukaan työntekijän tilanne on parantunut niin paljon, että siirtyminen korvaavaan/mukautettuun työhön on mahdollista. Työntekijä voi siis palata sairauslomalta takaisin omaan työhönsä korvaavan/mukautetun työn kautta. Työntekijän työtapaturmavakuutukset ovat voimassa, vaikka työntekijä palaa sairauslomalta töihin sovittua aiemmin.

4.3.2 Korvaavan/mukautetun työn tarve osa-aikaisesti

Korvaavaa tai mukautettua työtä voi tehdä myös osa-aikaisesti, jolloin työnantaja maksaa työntekijälle sen mukaisen palkan ja loppuosa palkasta nostetaan sairauspäivärahana. Korvaavan/mukautetun työn tulee tukea työntekijän toipumista ottamalla huomioon esimerkiksi sen, että työntekijä voi tarvita korvaavaa/mukautettua työtä vain osan työpäivästä esimerkiksi helpottamaan kipuja. Lisäksi työntekijällä tulee olla tarvittaessa mahdollisuus esimerkiksi levätä työpäivän aikana. Korvaava/mukautettu työ voidaan tarvittaessa keskeyttää akuutin sairauden vuoksi.

4.3.3 Sairaalan lapsen hoito

Lapsen sairastuessa korvaavaa/mukautettua työtä voi olla haastavaa soveltaa. Tilanteet arvioidaan aina yksilöllisesti, mutta mikäli korvaava/mukautettu työ ei ole mahdollista lapsen sairastaessa, toimitaan aiempien käytäntöjen mukaisesti. Lapsen sairastaessa korvaavan/mukautetun työn tekeminen on työntekijän oma valinta.